

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

מגדל חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2022

תוכן עניינים

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

מגדל חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2022

עמוד

3	רקע ודרישות גילוי
4	הגדרות
6	מתודולוגית החישוב
7	הערות והבהרות
8	סעיף 1 - יחס כושר פירעון וסף הון
10	סעיף 2 - מאזן כלכלי
11	סעיף 2א - מידע אודות מאזן כלכלי
15	סעיף 2ב - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
17	סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
18	סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
19	סעיף 5 - סף הון (MCR)
20	סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
21	סעיף 7 - תנועה בעודף ההון
22	סעיף 8 - מבחני רגישות
22	סעיף 9 - מגבלות על חלוקת דיבידנד

קוסט פורר גבאי את קסירר

דרך מנחם בגין 144 א'

תל-אביב, 6492102

טל. +972 3 623 2525

פקס +972 3 562 2555

ey.com

סומך חייקין

מגדל KPMG

רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

תל אביב 6100601

03 684 8000

לכבוד

הדירקטוריון של

מגדל חברה לבטוח בע"מ

א.ג.ב.

הנידון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2022

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של מגדל חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2022 (להלן "המידע"), הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף בזה (להלן "הדו"ח").

הדירקטוריון והנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 15-1-2020 מתאריך 14 באוקטובר 2020 וכן בהתאם להוראות הממונה בדבר עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II מתאריך 15 באוקטובר 2020 (להלן - "ההוראות").

החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי, ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מ-3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2022, כפי שמוצג בסעיף 2 א' 2. בדוח פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהווה הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

פרט לאמור לעיל לעניין נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה, על בסיס בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון והנהלה של החברה בהכנת המידע לא בא לתשמת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע, לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות, הוכן והוצג מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ד. הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

תל אביב, 30 במאי 2023

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

מבקרים משותפים

1. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") 15-1-2020 - תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "חוזר סולבנסי"), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו בחוזר 8-1-2022. להלן "הוראות הגילוי". חוזר סולבנסי קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בחוזר סולבנסי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישת ההון הכלכלית הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

(א) בחירה באחת מהחלופות הבאות:

1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן - "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2022 - 90% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2021) - 85% מה-SCR.

2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן - "ניכוי בתקופת הפריסה").

החברה בחרה בחלופה השניה וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

(ב) דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)

ביום 5 בינואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד - "דיווח לממונה על שוק ההון" - הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) (להלן - "התיקון") - בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. תחילתו של החוזר ביום 1 בינואר 2023. מגדל ביטוח העבירה את הדיווח הנדרש לממונה בינואר 2023.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה, קצב השחרור של מרווח הסיכון ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

הגדרות	ב.
אומדן מיטבי (Best Estimate)	צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	ביטוח בריאות בדומה לביטוח חיים.
ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)	ביטוח בריאות בדומה לביטוח כללי.
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)	הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
הון נדרש לכושר פירעון	סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות ובהוראות הפריסה של ההון הנדרש ככל שחלות על החברה.
הון עצמי מוכר	סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
הון רובד 1 בסיסי	הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פורסם לראשונה.
הון רובד 1 נוסף	שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף.
הון רובד 2	מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון	מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
יחס כושר פירעון	היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
התאמת תרחיש מניות	דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
מאזן כלכלי	מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
מרווח סיכון (RM)	סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
ניכוי בתקופת הפריסה	הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט בסעיף ד' להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032.
סף הון מינימלי (MCR)	הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)	Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות.
תקופת פריסה	במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, התקופה שעד ליום 31 בדצמבר 2032.
UFR	שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
מתאם תנודתיות (VA)	רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
הממונה	הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
מבוקר	המונח מתייחס לביקורת רואה חשבון שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
בלתי מבוקר ובלתי סקור	המונח מתייחס לכך שהיתרות ליום הדוח לא בוקרו ולא נסקרו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה

מתודולוגיית החישוב

ג.

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2022 חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר סולבנסי. להלן עיקרי ההוראות והשינויים בהם:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שאחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן היחיד. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של פעילות הגמל והפנסיה וסוכנויות הביטוח שתחת חברת הביטוח ולא את הערך הכלכלי של נכסים לא מוחשיים, למעט השקעה ב"אינשוורטק" כהגדרתה בחוזר סולבנסי (לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש), ושל הוצאות רכישה נדחות.

הגדלת ההון הכלכלי על פי הוראות המעבר

כאמור לעיל, החברה בחרה בחלופה הקיימת בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 ("הניכוי בתקופת הפריסה" או "הניכוי"). לגבי הניכוי בתקופת הפריסה נשלח מכתב למנהלי חברות הביטוח "עקרונות לחישוב ניכוי בתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" ("מכתב העקרונות"). בהתאם למכתב העקרונות, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (ללא התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. הפרש זה יופחת באופן לינארי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

על החברה לוודא כי יתרת הניכוי בכל מועד דיווח ("ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה") תהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון המחושב ללא הקלות בתקופת הפריסה.

הניכוי בתקופת הפריסה יחושב מחדש בתקופות עוקבות במקרים הבאים:

- (א) מדי שנתיים, לאחר קבלת אישור הממונה;
- (ב) אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח;
- (ג) בהתאם לדרישת הממונה, אם סבר שחל שינוי בנסיבות מאז מתן האישור.

לגבי החישוב מחדש, על ידי החברה, של הניכוי בתקופת הפריסה - ראה סעיף 2א'(2) להלן.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי והון נדרש בגין חברות מנהלות ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, מעבר ליתרת העתודה למסים נדחים הכלולה במאזן הכלכלי, מוגבלת עד ל-5% מההון הנדרש הבסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
- רווחים עתידיים ינבעו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם הוא עשוי להיות תנודתי.

ג. מתודולוגיית החישוב (המשך)

שינויים מהותיים הנובעים מהוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון:

תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות- עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה

בחודש יוני 2022 פרסם הממונה חוזר בנושא "תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה". החוזר מפרט הנחות ברירת מחדל מעודכנות שעל בסיסן ייחשבו חברות הביטוח את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים, המאפשרות קבלת קצבה על-פי שיעורי המרה מובטחים על בסיס הנחות דמוגרפיות עדכניות. החוזר מתייחס, בין היתר, לשינוי בתוחלת החיים, ובכלל זה לשיפורים עתידיים, ולהשלכות הנובעות מכך על גובה העתודות ואופן בנייתן. בנוסף, החוזר כולל לוח תמותה חדש לגמלאים של חברות ביטוח, אשר מתבסס, בין היתר, על ניסיון התמותה של גמלאים של חברות הביטוח. החברה עדכנה את הערכותיה בדבר ההתחייבויות לגמלה על בסיס לוח התמותה החדש והשיפורים העתידיים בתוחלת החיים הכלולים בחוזר. כתוצאה מכך הגדילה את העתודות להשלמת גמלה בדוח הכספי, בסך של 923 מיליוני ש"ח, לפני מס.

ההשפעה של יישום הוראות חוזר לוחות התמותה על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה, עם פריסה וולא פריסה הינה מהותית ונאמדת בקיטון של כ-6% עד 8%, על בסיס חישובי חודש דצמבר 2021, ראה דוח מידי מיום 3 ביולי 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-082393).

תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק 3 חלק 4 שער 5" דיווח לממונה על שוק ההון" - אג"ח ח"ץ:

הקצאות של אג"ח ח"ץ מבוססות על גובה ההתחייבות הביטוחית הרשומה בדוח הכספי בגין חוזי הביטוח, כאשר החל מיום 1 בינואר 2025 (מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17) אופן חישוב ההתחייבות הביטוחית ישתנה באופן משמעותי (מעבר ממדידה על בסיס שיטות אקטואריות מסורתיות למדידה המבוססת על תזרימי מזומנים עתידיים המהווים ברביית חסרת סיכון). לאור זאת, בחודש מרץ 2023 פרסם הממונה חוזר בנושא "תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק 3 חלק 4 שער 5" דיווח לממונה על שוק ההון" - אג"ח ח"ץ", החוזר קובע הנחיות לענין האופן שבו תבצע ההקצאה של אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ח"ץ החל מיום 1 בינואר 2025 (מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17). כמו כן, לשינוי באופן ההקצאה אשר יחול ממועד היישום של התקן קיימת השפעה על חישוב הנכס בגין אג"ח מיועדות במאזן הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2022.

ההשפעה של יישום הוראות החוזר האמור על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה הנה חיובית אך לא מהותית.

עמדת ממונה - עקרונות להכרה בעסקאות מורכבות ומהותיות שמהותן שיפור יחס כושר פירעון כלכלי:

בחודש נובמבר 2022 פרסם הממונה את עמדתו בקשר עם העקרונות להכרה בעסקאות מורכבות ומהותיות שמהותן שיפור יחס כושר פירעון כלכלי ("העסקאות"). בעמדתו מבהיר הממונה כי על העסקאות להעביר סיכון באופן אפקטיבי וכן שמהות העסקאות ישתקפו בצורה נאותה במודל חישוב יחס ההון. הממונה מבהיר שעל חברת ביטוח לבחון בין היתר, האם מאפייני החשיפה שמכוסה בעסקה, דומים במהותם למאפייני החשיפה של חברת הביטוח ושל הפוליסות שהיא מוכרת. בחינה זו תכלול ניתוח תרחישי סיכון מגוונים, השונים במהותם מתרחישי חישוב דרישת ההון מבחינת עוצמה, עיתוי, הדרגתיות והשפעה על מוצרים שונים. בנוסף, כצעד משלים, פרסם הממונה חוזר בנושא "תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק 3 חלק 4 שער 5" דיווח לממונה על שוק ההון" - דיווח על עסקאות מורכבות ומהותיות שמהותן שיפור יחס כושר פירעון כלכלי" המסדיר את חובת הדיווח לממונה אודות עסקאות מורכבות ומהותיות לשיפור יחס ההון, טרם החתימה עליהן.

נכון ליום 31 בדצמבר 2022 החברה לא יישמה עסקאות כאלה.

תיקון להוראות החוזר המאוחד - עדכון תעריפים בפוליסות בריאות מתעדכנות ("התיקון"):

בתיקון שנערך בספטמבר 2022 נקבע כי חברות ביטוח יהיו רשאיות לעדכן את הפרמיה בגין סוגים מסוימים של פוליסות ביטוח הוצאות רפואיות פרט שישווקו או שיחודשו אחרי תחילתו של החוזר, מבלי שתחול חובה לקבל את אישור הממונה, וזאת בתנאים הקבועים בחוזר, בהתחשב, בין היתר, בתחשיב שיעור הנזק (LR) של תכנית הביטוח לאורך התקופות המצוינות בחוזר. בנוסף, נקבעו הוראות לענין דיווח לממונה בדבר שינוי הפרמיה כאמור וכן נקבע כי חברת ביטוח רשאית להציע למבוטחים להפחית את גובה עליית הפרמיה באמצעות הגדלת ההשתתפות העצמית או הפחתת כיסוי, בכפוף לאישור מראש ובכתב של הממונה. נקבע כי הוראות התיקון חלות על ביטוח הוצאות רפואיות פרט שישווקו או שיחודשו אחרי תחילתו של החוזר למעט ביטוח סיעודי, ביטוח תאונות אישיות, ביטוח שיניים ועובדים זרים. נקבע כי תחילתו של חוזר זה מיום פרסומו.

החל מחישוב יוני 2022 יישמה החברה התאמה לפעולות ההנהלה לצמצום הפסדים בקרות תרחיש קיצון, בהתאם לתיקון. השפעתה על דרישת ההון חיובית ואינה מהותית.

ד. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח התקופתי של החברה ליום 31 בדצמבר 2022. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח התקופתי של החברה ליום 31 בדצמבר 2022 אם וככל שבוצעו.

דוח יחס כושר פירעון זה הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לחברה למועד פרסום הדיווח ליום 31 בדצמבר 2022.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מהנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מהנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראה בקשר לכך סעיפים 6.3, 6.4, 9.3, 12.2 בחלק ב' וסעיפים 15 ו-21.2 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2022 ובדוח הדייקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2023.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.

(ג) נציין כי לעניין התקינה החשבונאית החדשה (IFRS17), קיים עדיין חוסר ודאות משמעותי לעניין אופן יישום רכיבים שונים בתקן. יתכן שלאופן היישום תהיה השפעה על יחס כושר הפירעון הכלכלי. נכון למועד זה אין ביכולתה של החברה להעריך השפעה זו.

סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

1. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022
מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	
18,422,702	17,747,613
11,858,308	12,392,829
6,564,394	5,354,784
155%	143%
600,000	¹ (1,895,383)
(171,212)	607,395
18,851,490	16,459,625
6,993,182	4,066,795
159%	133%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 3

הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

גיוס (פדיון) מכשירי הון

(חריגה ממגבלות כמותיות) / ביטול חריגה ממגבלות כמותיות

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

שינויים עיקריים לעומת 31 בדצמבר 2021:

יחס כושר הפירעון של החברה ירד ליום 31 בדצמבר 2022 ל- 143% מ- 155% ליום 31 בדצמבר 2021. בשנת 2022 חלו שינויים משמעותיים במשטני שוק; עקום הריבית חסרת הסיכון, אינפלציה ותשואות, וכן בהנחות דמוגרפיות ועדכונים גולטריים, אשר השפיעו על מצב ההון של החברה בכיוונים שונים.

לעליה בעקום הריבית חסרת הסיכון השפעה חיובית מהותית על מצב ההון של החברה אשר קוזזה בחלקה בגין השפעת הפסדים בנוסטרו שנבעו בעיקר מירידת שערי אג"ח ממשלתיות במח"מ ארוך. מנגד הירידה בתשואות גרמה להפסדי השקעות וכן לפגיעה בשווי דמי ניהול עתיידים כתוצאה מהירידה בצבירות. השפעה זו קוזזה חלקית ע"י הקיטון בהתחייבויות העתידיות לגמלה.

עדכון לוחות התמותה הרע את מצב ההון באופן מהותי (ראה סעיף ג - "מתודולגית החישוב" לעיל).

כמו כן, לאור הניסיון בתיקי חיסכון וסיעוד בשנים האחרונות, החברה עדכנה חלק מההנחות המשמשות לחישוב האומדנים האקטואריים הנכללים בדוחות הכספיים ובתחשיבי הסולבנסי, ובכללם שיעורי הביטולים בפוליסות חיסכון ועלות תביעות בפוליסות סיעוד. עדכונים אלה השפיעו לרעה באופן מהותי על מצב ההון של החברה.

בנוסף, הושפע מצב ההון לחיוב משחרור דרישות ועלות הון בגין עסקים קיימים אשר קוזז חלקית ע"י צריכת הון של עסקים חדשים.

במהלך חודש מרס 2023 הושלמו דיונים עם רשות שוק ההון בעניין יישום פעולות הנהלה (כמשמעותן בהוראות החוזר המאוחד לעניין יישום משטר כושר פירעון כלכלי), שהינן בשיקול דעת החברה (להלן: "פעולות הנהלה"), ואשר נכללו בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 30 ביוני 2022. בהתאם לעמדת רשות שוק ההון, החברה לא תוכל לכלול, החל מדוח הסולבנסי ליום 31 בדצמבר 2022, מרכיב מסוים הנכלל בתחשיב האמור. אי-יישום פעולת הנהלה כאמור, השפיעה לירידה ביחס כושר הפירעון הכלכלי בכ-8 וכ-10 נקודות אחוז ליום 31 בדצמבר 2022, עם יישום הוראות המעבר בתקופת הפריסה וללא יישומן, בהתאמה.

בעקבות השינויים המשמעותיים במשטני שוק, עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיות בביטוח חיים ואי-יישום פעולת הנהלה, כאמור, חישה החברה מחדש את ערכו של הניכוי ליום 31 בדצמבר 2022. סכום הניכוי בתקופת הפריסה מסתכם בכ- 8.5 מיליארדי ש"ח (מופחת על פני 10 שנים), לעומת כ- 8.2 בדצמבר 2021.

בחודשים אפריל, יולי ודצמבר 2022 הנפיקה החברה, באמצעות חברת מגדל גיוס הון בע"מ, אגרות חוב המיועדות לשמש כהון רובד 2 בסך של כ- 1,785 מיליוני ש"ח. נכון לדיווח ליום 31 בדצמבר 2022 לחברה סך הון לא מוכר בהיקף של כ- 607 מיליוני ש"ח, לאחר התחשבות בהוראות מעבר בתקופת הפריסה.

לאחר תאריך הדיווח בוצע פדיון מוקדם של סדרות ג' וד', בהתאם לתנאי אגרות החוב, בסך כ- 1,900 מיליוני ש"ח.

¹ הפדיון המוקדם (של אגרות חוב סדרה ג' וסדרה ד') בוצע ביום 31 במרס 2023

לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר מגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 9'ב' להלן.

עדכון בדבר בחינת שימוש במחוללי תרחישים כלכליים בחישוב יחס כושר הפירעון של החברה

נכון למועד הדוח, החברה השלימה את חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי על בסיס שימוש במחוללי תרחישים כלכליים (Economic Scenario Generator²), לרבות השלמת מבחנים ותהליכי בקרה לדיוק, איתנות ותאימות שוק, כמקובל בחברות בחו"ל המיישמות מודלים סטוכסטיים לחישוב יחס כושר פירעון כלכלי ("המודל" או "המודל הסטוכסטי"). המודל הסטוכסטי משמש לצורך עריכת אומדן אקטוארי מיטבי של תזרימי התחייבויות ביטוחיות שאינן סימטריות (ובכלל זה דמי ניהול משתנים עתידיים), ושערך אינו נכלל במלואו במודל הנוכחי לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי. הן במודל הקיים והן במודל הסטוכסטי התשואה שמשמשת בסיס לחישוב היא תשואה חסרת סיכון. עם זאת, בשונה מהמודל הקיים, חישוב התזרימים במודל הסטוכסטי מביא בחשבון את התנודתיות בתשואות הנכסים הרלוונטיים בהתאם להרכבם ולמאפייניהם, לרבות אפיקי ההשקעה, מח"מ והחשיפה למדד ולשערי המט"ח. לצורך בניית המודל הסטוכסטי החברה בחרה מודלים כלכליים המתאימים לסוגי הנכסים. מודלים אלו כילו על ידי מידע שוק היסטורי רלוונטי. בבחירת מודלים כלכליים אלו, כיוולעם ובדיקתם נעזרה החברה בחברות ייעוץ בינלאומיות. כמו כן, רואי החשבון המבקרים בחנו את תהליך החישוב והבקרה הפנימית.

בהתאם לחישובים אלה, להטמעת המודל הסטוכסטי צפויה להיות השפעה מהותית על יחס כושר הפירעון הכלכלי המוערכת בתוספת של כ- 7% וכ- 6% ליחס כושר הפירעון הכלכלי נכון לדצמבר 2022, ללא התחשבות ולאחר התחשבות בהוראות המעבר, בהתאמה. יצוין כי, נתון זה אינו מבוקר ואינו סקור וכן רגיש לשינויים בעקום הריבית ובהנחות פיננסיות ודמוגרפיות אחרות ומחושב מחדש בכל תקופת דיווח.

ביום 3 במאי 2023, שלח הממונה לחברה מתווה ליישום המודל הסטוכסטי במסגרת חישוב יחס כושר הפירעון לדצמבר 2022. מתווה זה מגדיר יישום הדרגתי של יישום המודל הסטוכסטי בחישוב יחס כושר הפירעון כך שמאפשר ליישום במהלך 3 תקופות דיווח (כולל דיווח יוני 2022) בחישוב יחס כושר הפירעון, לאחר הוראות מעבר בלבד, ולאחר מכן יישום מלא. החברה סבורה כי יישום חלקי כאמור אינו משקף באופן עקבי ומלא את מצב ההון של החברה, לפני ולאחר הוראות מעבר, ועל כן בחרה שלא ליישם מתווה זה בשלב זה. לאור האמור, יחסי כושר הפירעון המוצגים בדוח זה, לפני ולאחר הוראות מעבר, אינם כוללים את יישום המודל הסטוכסטי.

2. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022
מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	
2,964,577	3,098,207
13,515,252	12,170,840

סף הון (MCR) ראה סעיף 5'א

הון עצמי לעניין סף הון - ראה סעיף 5'ב

² כמשמעותם בהוראות סימן ב' בשער 5 (חלק 2, סימן 2) לחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי"

סעיף 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 בדצמבר 2022		מידע אודות מאזן כלכלי	
מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי ^(*)	מאזן כלכלי		
מבוקר		מבוקר		אלפי ש"ח	
185,268	609,808	259,756	730,867	3	נכסים בלתי מוחשיים
-	-	-	31,578	9	נכסי מיסים נדחים, נטו
-	1,820,203	-	1,812,534	4	הוצאות רכישה נדחות רכוש קבוע
937,048	918,401	958,340	958,340		
השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח					
414,265	774,830	380,278	806,833	5	חברות מנהלות
236,145	286,398	305,952	356,892	5	חברות מוחזקות אחרות
650,410	1,061,228	686,230	1,163,725		סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
7,293,737	7,293,737	8,130,455	8,130,455		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
960,162	960,162	1,208,340	1,208,340		נדל"ן להשקעה - אחר
(451,351)	1,346,785	(16,354)	1,401,663		נכסי ביטוח משנה
1,046,627	1,046,627	3,854,256	3,854,256		חייבים ויתרות חובה
123,512,846	123,512,846	110,151,377	110,151,377		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
השקעות פיננסיות אחרות:					
13,894,110	13,894,110	15,673,909	15,673,909		נכסי חוב סחירים
2,928,627	2,541,793	2,260,454	2,195,524	6	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
40,705,615	23,637,188	34,454,760	24,307,516	7	אג"ח מיועדות
256,551	256,551	243,529	243,529		מניות
3,831,918	3,831,918	5,100,471	5,100,471		אחרות
61,616,821	44,161,560	57,733,123	47,520,949		סך כל השקעות פיננסיות אחרות
13,621,535	13,621,535	14,715,486	14,715,486		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
6,454,699	6,454,699	3,651,179	3,651,179		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
715,447	715,447	879,516	879,516		נכסים אחרים
216,543,249	203,523,038	202,211,704	196,210,265		סך כל הנכסים
144,656,095	145,293,566	136,201,558	136,578,704		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
12,925,615	8,190,035	11,579,494	7,694,894		הון
-	-	-	-		הון רובד 1 בסיסי
12,925,615	8,190,035	11,579,494	7,694,894		רכיבי הון רובד 1 נוסף
סך כל ההון					
התחייבויות					
53,574,431	41,155,964	45,862,248	41,884,847	1	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'
131,030,886	142,958,072	125,939,627	133,036,953	1	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'
13,179,193	-	11,837,479	-	1	מרווח סיכון (RM)
(8,230,760)	-	(8,524,320)	-	2	ניכוי בתקופת הפריסה
3,378,504	699,263	2,417,797	183,153	9	התחייבויות בגין מיסים נדחים, נטו
3,045,300	3,090,963	2,240,439	2,288,710	10	זכאים ויתרות זכות
7,119,902	6,908,563	10,586,192	10,848,960	11	התחייבויות פיננסיות
520,178	520,178	272,748	272,748		התחייבויות אחרות
203,617,634	195,333,003	190,632,210	188,515,371		סך כל ההתחייבויות
216,543,249	203,523,038	202,211,704	196,210,265		סך כל ההון וההתחייבויות

*לעניין שינויים עיקריים בהון עצמי ראה סעיף 1 לעיל.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס הערכה מיטבית (להלן - BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע החישוב בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסיים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי הוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסיים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל צמודות מדד ("ריבית חסרת סיכון"), בתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה, עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR).

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף ד.1. לעיל - הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתיד, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בבאור 3.ב.36. לדוחות הכספיים לשנת 2022.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים, וביניהן השפעות חד פעמיות של נגיף הקורונה. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם ארוכת הטווח של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות (למשל שיעורי ביטולים) לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי. קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססים על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון (RM)

מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואיננה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בהקשר זה יש להדגיש, כי תרחישי הקיצון המחושבים במסגרת מודל הסולבנסי (דרישות ההון) מתבססים על סט תרחישים והנחות אשר הוגדרו ע"י הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל. כמו כן, סט הקורלציות עליהן מתבסס מודל הסולבנסי, עבור דרישות ההון וה-RM, הוגדר ע"י הממונה ואינו משקף בהכרח את ניסיון החברה בפועל.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיותהנחות דמוגרפיות ותפעוליות

ההנחות העומדות בבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת הוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:

(א) הנחות כלכליות

- (1) ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל צמודות מדד ("ריבית חסרת סיכון"), בתוספת מרווח (VA) הכל כפי שנקבע על ידי הממונה, עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR).
- (2) שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלוי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
- (3) אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווי ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן. ראה סעיף ג לעיל לגבי השפעת החוזר בדבר אופן ההקצאה של אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ח"ץ.
- (4) שיעור האינפלציה נקבע כהפרש בין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה שקליות לבין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה צמודות. יצוין כי הנחת האינפלציה רלוונטית למוצרים עם סכומי ביטוח, פרמיות ו/או ריביות צמודות למדד, וכן להוצאות, תביעות ו/או פרמיות שהחברה מניחה שישתנו בשיעור המדד או בשיעור אחר שהוא צמוד למדד.

(ב) הנחות תפעוליות ודמוגרפיות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

- (1) הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את הוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיוסי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר הוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי הוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיוסיים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת הוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.
- (2) ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, תשלום ערך פדיון) - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרי ביטולים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד. לאור האמור, החברה לקחה בחשבון את ההשפעות החריגות של משבר הקורונה על שיעור הביטולים שנצפו במחקר.
- (3) תמותת גמלאים - בהתאם לנספחים והנחת הארכת תוחלת חיים כפי שפורסמו על ידי הממונה בחוזר המאוחד שער 5, חלק 2, פרק 1 - מדידה סימן ג - מדידת התחייבויות - לרבות תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה, מיום 30 ביוני 2022. בנוסף הונח, בהתאם להנחת ברירת המחדל באותו חוזר, כי השפעת הסלקציה של גמלאים שאינם חייבים לקחת קצבה תהיה שוות ערך לגידול בשיעור של 3% בשווי הגמלה המשולם.
- (4) תמותת פעילים - על בסיס נתוני מבטחי משנה אשר ערכו מחקר תמותה בישראל, מותאם בהתאם לניסיון התביעות של החברה על פי מחקרי תמותה למוצרים הרלוונטיים אשר מבוצעים מדי תקופה.
- (5) תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה, נכויות, הוצאות רפואיות, תאונות אישיות ומוצרי בריאות אחרים - לפי ניסיון התביעות של החברה, למוצרים הרלוונטיים, על-פי מחקרי תביעות אשר מבוצעים מדי תקופה, ו/או על-פי תעריפי ביטוח משנה למוצרים הרלוונטיים.
- (6) שיעורי מימוש גמלה, גיל לקיחת גמלה, ומסלולי גמלה - על-פי ניסיון החברה כפי שנצפה במחקרים אשר מבוצעים מדי תקופה, בסוגי הפוליסות והכספים השונים.

(ג) עלות תביעות בביטוח כללי

עלות התביעות בענפים השונים בגין פוליסות שהורווחו מבוססת על ההפרשה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022. האומדן כולל הוצאות עקיפות, ואינו כולל מרווח סיכון (RM) ומרווחים לא מפורשים נוספים שנלקחו בחשבון לצורך בדיקות הלימות העתודות עבור המאזן האמור.

בגין החלק שטרם הורווח העלות הינה על בסיס החישוב בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 כאשר נלקח החלק הלא מורווח של התביעות התלויות, לרבות פרמיה בחסר (מנוכה ממרווחי שמרנות), ככל שקיימת בענף.

2. ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2022

הניכוי בתקופת הפריסה ("הניכוי") חושב, בהתאם להוראות הכלולות בחוזר סולבנסי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי ה" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן - "מכתב העקרונות").

בעקבות השינויים המשמעותיים במשתני שוק ועדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים, ואי-יישום פעולת ההנהלה כאמור לעיל בסעיף ג' - מתודולוגית החישוב, חישה החברה מחדש את ערכו של הניכוי ליום 31 בדצמבר 2022.

הניכוי האמור מופחת באופן לינארי במשך 13 שנה עד ליום 31 בדצמבר 2032 כך שיתרתו המופחתת המשקפת 10 שנים ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמה בכ-8.5 מיליארדי ש"ח.

מאחר שיחס כושר הפירעון של החברה, ללא הכללה של הניכוי בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות, נמוך מ-100%, עליה להגיש לממונה דוח שנתי אודות יישום הניכוי בתקופת הפריסה, הכולל פירוט של הצעדים שנקטו ומעקב שוטף אחר יישומם, באופן שיבטיח כי יחס כושר הפירעון ביום 31 בדצמבר 2032 יעלה על 100%.

דיווח כאמור הוגש לממונה ביום 24 באפריל 2023.

נכסים והתחייבויות אחרים:

3. נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס למעט השקעה באינשוורטק כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.
4. הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
5. השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר. ערך זה מחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי.
הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.
בגין החברה המנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת ההפרש המקורי המתייחס לחברה זו.
6. נכסי חוב בלתי סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
7. אג"ח מיועדות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערך של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי, ראה סעיף א' 1. א(3) לעיל.
8. התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ד.2.ב לעיל.
9. התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי (לרבות בגין סכום הניכוי) לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
10. זכאים ויתרות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
11. התחייבויות פיננסיות - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

סעיף 2ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2022		
אומדן מיטב (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר		
אלפי ש"ח		

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

41,715,673	(578,303)	41,137,370
3,805,384	919,494	4,724,878
45,521,057	341,191	45,862,248

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

126,297,172	(357,545)	125,939,627
171,818,229	(16,354)	171,801,875

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2021		
אומדן מיטב (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר		
אלפי ש"ח		

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

49,448,260	(737,804)	48,710,456
3,955,389	908,586	4,863,975
53,403,649	170,782	53,574,431

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

131,653,019	(622,133)	131,030,886
185,056,668	(451,351)	184,605,317

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

שינויים עיקריים בהתחייבויות לעומת 31 בדצמבר 2021:

עיקר הקיטון בדצמבר 2022 לעומת דצמבר 2021 נובע מעליה בעקום הריבית חסר הסיכון המהווה בסיס להיוון ההתחייבויות ומקיטון בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה בעקבות התשואות השליליות השנה. זאת בקיזוז עדכון לוחות תמורת גמלאים ועדכון הנחות דמוגרפיות, ובכללם שיעורי הביטולים ועלות תביעות בפוליסות סיעוד, וכן עליית האינפלציה שהובילו לגידול בהתחייבויות. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה השליליות גרמו לירידה בשווי דמי ניהול עתידיים שהגדילה את ההתחייבויות אך זאת בקיזוז הירידה בהתחייבויות העתידיות לגמלה.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2022			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
מבוקר			
אלפי ש"ח			
18,383,304	6,803,810	-	11,579,494
(28,296)	-	-	(28,296)
-	-	-	-
(607,395)	(607,395)	-	-
<u>17,747,613</u>	<u>6,196,415</u>	-	<u>11,551,198</u>
<u>5,881,311</u>	-	-	<u>5,881,311</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2021			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
מבוקר			
אלפי ש"ח			
18,425,981	5,500,366	-	12,925,615
(3,279)	-	-	(3,279)
-	-	-	-
-	-	-	-
<u>18,422,702</u>	<u>5,500,366</u>	-	<u>12,922,336</u>
<u>7,893,938</u>	-	-	<u>7,893,938</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה

(ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

שינויים עיקריים בהון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לעומת 31 בדצמבר 2021:

ההון הכלכלי בתקופה הושפע באופן חיובי מעליית הריבית חסרת הסיכון אשר קוזזה בחלקה מהפסדים בנוסטרו בעיקר מירידת שערי אג"ח ממשלתיות במח"מ ארוך כתוצאה מעליית עקום הריבית בטווח הארוך. מנגד הירידה בתשואות גרמה להפסדי השקעות ופגיעה בשווי דמי ניהול עתידיים. השפעה זו קוזזה חלקית ע"י הקיטון בהתחייבויות העתידיות לגמלה בשל הירידה בתשואות. עדכון לוחות התמותה הרע את ההון הכלכלי באופן מהותי (ראה סעיף ג לעיל).
 כמו כן, אי-יישום פעולת ההנהלה כאמור בסעיף 1 לעיל, השפיעה מהותית לרעה על ההון הכלכלי של החברה.

סכום הניכוי בתקופת הפריסה עודכן, כאמור, לכ- 8.5 מיליארדי ש"ח (מופחת ל- 10 שנים) לעומת כ- 8.2 מיליארדי ש"ח אשתקד.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022
מבוקר	מבוקר
באלפי ש"ח	
12,922,336	11,551,198
-	-
-	-
-	-
-	-
12,922,336	11,551,198
2,623,747	4,034,446
2,149,970	2,061,147
726,649	708,217
-	-
-	(607,395)
5,500,366	6,196,415
18,422,702	17,747,613

הון רוברד 1
הון רוברד 1 בסיסי
הון רוברד 1 נוסף

שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות
מכשירי הון רוברד 1 נוסף
מכשירי הון ראשוני מורכב
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רוברד 1 נוסף
סך הון רוברד 1

הון רוברד 2

הון רוברד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1
מכשירי הון רוברד 2
מכשירי הון משני מורכב
מכשירי הון שלישוני מורכב
מכשירי הון משני נחות
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רוברד 2**סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון**

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 9ב' "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022
דרישת הון	
מבוקר	מבוקר
באלפי ש"ח	

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

5,406,987	6,146,660
325,988	276,442
6,083,806	6,210,482
8,641,357	7,337,648
1,085,948	1,049,628
<u>21,544,086</u>	<u>21,020,860</u>
(6,885,518)	(6,807,063)
<u>92,634</u>	<u>129,878</u>

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק *
הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (NSLT + SLT)
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
סה"כ
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

14,751,202	14,343,675
479,544	431,825
(3,536,327)	(2,544,799)

הון נדרש בשל סיכון תפעולי
התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

הון נדרש בשל חברות מנהלות

163,889	162,128
163,889	162,128
<u>11,858,308</u>	<u>12,392,829</u>

מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ ("מקפת")

סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות**סה"כ הון נדרש לכושר פירעון**

*כולל התאמת תרחיש מניות

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 9ב' "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

שינויים עיקריים בהון הנדרש לכושר פירעון לעומת 31 בדצמבר 2021

ההון הנדרש בשל רכיב סיכון שוק גדל בתקופה זאת בשל עליה בהון הנדרש בגין תיק המשתתף ברווחים אשר הושפעה מעליה בעקום הריבית חסרת הסיכון וירידה בתשואות בכיוונים מנוגדים. העלייה בעקום הריבית הובילה לגידול בהון הנדרש בעוד ירידה בתשואות הובילה לקיטון.

בנוסטרן, חלה ירידה בהון הנדרש בעיקר בשל קיטון בדרישת ההון בגין תרחיש מניות כתוצאה מירידה בגובה התרחיש (התאמה סימטרית) עקב הירידות בשווקים במהלך שנת 2022.

ברכיב סיכון חיתום בביטוח חיים וברכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT) חל שיפור בעיקר כתוצאה מהשפעה חיובית של עליית עקום ריבית ההיוון על תרחישי תחלואה ואריכות ימים. דרישת ההון בגין תרחיש ביטולים קטנה גם היא כתוצאה עקיפה מעליית עקום הריבית וכן כתוצאה מהשחיקה בשווי דמי ניהול עתידיים.

מנגד, אי יישום פעולת הנהלה אשר נכללה בחישוב יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2021, זאת בהתאם לעמדת רשות שוק ההון לפיה לא ניתן לכלול פעולת הנהלה זו בחישוב ליום 31 בדצמבר 2022, כאמור לעיל, השפיעה מהותית לרעה על דרישות ההון וקיזזה את ההשפעות הללו.

סעיף 5 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022
מבוקר	מבוקר
מבוקר	
באלפי ש"ח	
2,834,572	2,714,433
2,964,577	3,098,207
5,336,239	5,576,773
<u>2,964,577</u>	<u>3,098,207</u>

סף הון לפי נוסחת MCR
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2022		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
מבוקר		
אלפי ש"ח		
17,747,613	6,196,415	11,551,198
(5,576,773)	(5,576,773)	-
<u>12,170,840</u>	<u>619,642</u>	<u>11,551,198</u>

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון *

הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2021		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
מבוקר		
אלפי ש"ח		
18,422,702	5,500,366	12,922,336
(4,907,450)	(4,907,450)	-
<u>13,515,252</u>	<u>592,916</u>	<u>12,922,336</u>

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון *

הון עצמי לעניין סף הון

* בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

ליום 31 בדצמבר 2022

סה"כ ללא	השפעת	השפעת גידול	השפעת	השפעת הכללה	כולל יישום
יישום הוראות	שיעור של	הדרגתי בהון	התאמת	של ניכוי	הוראות המעבר
המעבר	50% הון	נדרש לכושר	תרחיש	בתקופת	לתקופת
לתקופת	רובד 2	פירעון בתקופת	מניות	הפריסה	הפריסה
הפריסה	בתקופת	הפריסה			והתאמת
והתאמת	הפריסה				תרחיש מניות
תרחיש מניות					

מבוקר

אלפי ש"ח

183,639,354	-	-	-	(8,524,320)	175,115,034
5,941,343	-	-	-	5,609,855	11,551,198
11,940,424	1,239,283	-	-	4,567,906	17,747,613
14,997,703	-	-	(60,075)	(2,544,799)	12,392,829

סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח
הסיכון (RM)
הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2021

סה"כ ללא	השפעת	השפעת גידול	השפעת	השפעת הכללה	כולל יישום
יישום הוראות	שיעור של	הדרגתי בהון	התאמת	של ניכוי	הוראות המעבר
המעבר	50% הון	נדרש לכושר	תרחיש	בתקופת	לתקופת
לתקופת	רובד 2	פירעון בתקופת	מניות	הפריסה	הפריסה
הפריסה	בתקופת	הפריסה			והתאמת
והתאמת	הפריסה				תרחיש מניות
תרחיש מניות					

מבוקר

אלפי ש"ח

197,784,510	-	-	-	(8,230,760)	189,553,750
7,505,673	-	-	-	5,416,663	12,922,336
13,006,039	757,042	-	-	4,659,621	18,422,702
15,001,901	-	-	(329,496)	(2,814,097)	11,858,308

סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח
הסיכון (RM)
הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון

ראה תיאור של הוראות המעבר החלות על החברה בתקופת הפריסה וכן את בדיקת ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה בסעיף א - רקע
ודרישות גילוי, סעיף קטן 1 - משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II לעיל.

סעיף 7 - תנועה בעודף ההון

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	עודף (גירעון) הון	אלפי ש"ח
18,422,702	11,858,308	6,564,394	
(5,416,663)	3,143,593	(8,560,256)	
13,006,039	15,001,901	(1,995,862)	
(1,623,485)	(51,600)	(1,571,885)	
(1,143,693)	(903,431)	(240,262)	
141,772	228,605	(86,833)	
498,716	-	498,716	
1,061,075	722,228	338,847	
11,940,424	14,997,703	(3,057,279)	
5,807,189	(2,604,874)	8,412,063	
17,747,613	12,392,829	5,354,784	

ליום 1 בינואר 2021
נטרול הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת מניות
ליום 1 בינואר 2021, ללא יישום הוראות המעבר לתקופת
הפריסה והתאמת תרחיש מניות
השפעת פעילות תפעולית (א)
השפעת פעילות כלכלית (ב)
עסקים חדשים (ג)
השפעת הנפקות מכשירי הון (בניכוי פדיונות) ודיבידנד שהוכרז
(ד)
השפעת שינויים במס נדחה, הון רוברד 1 נוסף והון רוברד 2
ליום 31 בדצמבר 2022, ללא יישום הוראות המעבר לתקופת
הפריסה והתאמת תרחיש מניות
השפעת הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת מניות
ליום 31 בדצמבר 2022

(א) סעיף זה כולל את השפעת:

1. התזרים החזוי שהיה גלום ביתרת הפתיחה והיה צפוי להשתחרר בשנת הדיווח;
  2. סטיות מהנחות דמוגרפיות ותפעוליות בשנת הדיווח;
  3. שינוי בכללי רגולציה;
  4. שינוי בהנחות הדמוגרפיות והתפעוליות ביחס אלו שהיו בשימוש במועד הדוח הקודם;
  5. עדכוני מודל;
  6. חוזי ביטוח חדשים (ביטוח כללי ובריאות NSLT) שנחתמו בשנת הדוח, ותיקי ביטוח בענפים אלו שנרכשו או נמכרו בשנת הדוח;
  7. השקעה בנכסים לא מוחשיים;
  8. שינויים אחרים שאינם כלולם בסעיפים האחרים, לרבות התאמות בגין פעולות הנהלה.
- (ב) סעיף זה כולל את השפעת הפעילות הכלכלית השוטפת ובכלל זה:
1. שינויים בשוים של נכסי השקעה;
  2. שינויים בהון נדרש בגין רכיב סיכון שוק, לרבות שינוי ברכיב התאמה סימטרית SA; סיכון צד נגדי וסיכון תפעולי
  3. השפעת האינפלציה;
  4. השפעת שינויים בעקום ריבית חסרת סיכון לכושר פירעון.
- (ג) סעיף זה כולל את השפעת חוזי ביטוח חדשים (חיים ובריאות SLT) שנחתמו בשנת הדוח ותיקי ביטוח בענפים אלו שנרכשו או נמכרו בשנת הדוח, כולל השפעתם על סיכוי שוק.
- (ד) סעיף זה כולל פעולות הוניות, לרבות הנפקה ופדיון של מכשירי הון רוברד 1 והון רוברד 2.

יצוין כי לסדר חישוב ההשפעות האמורות ישנה השפעה על ההערכה הכמותית של הסעיפים השונים בדוח התנועה על עודף ההון. הסדר בו ביצעה החברה את החישוב אינו בהכרח הסדר המוצג בדיווח לעיל. כמו כן יצוין כי השינויים בוצעו על המאזן הכלכלי.

כאמור, מצב ההון של החברה ליום 31 בדצמבר 2022 הושפע לחיוב מעליית הריבית, השפעה זו קוזזה ע"י ירידה בתשואות, שנכללו בסעיף השפעות כלכליות לעיל, וכן עדכון לוחות התמורה והנחות דמוגרפיות אחרות שנכללו בסעיף השפעות תפעוליות לעיל, אשר הרעו משמעותית את מצב ההון.
בנוסף, אי יישום פעולת הנהלה בחישוב ליום 31 בדצמבר 2022 אשר נכללה בחישוב יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2021, כפי שבא לידי ביטוי בהשפעות תפעוליות לעיל, השפיע מהותית לרעה על מצב ההון, כאמור לעיל.

סעיף 8 - מבחני רגישות

להלן מוצג ניתוח רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לשינוי בגורמי סיכון שונים למועד הדוח. ניתוח זה מביא לידי ביטוי את השפעת שינוי בגורמי סיכון שונים על ההון העצמי, לרבות המגבלות הכמותיות החלות על ההון העצמי, ועל ההון הנדרש לכושר פירעון. מבחן הרגישות מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד, בהנחה ששאר גורמי הסיכון קבועים ואינו כולל השפעות משניות או שינויים נגזרים על גורמי סיכון אחרים.

יצוין כי הרגישויות אינן בהכרח לינאריות, כך שרגישויות בשיעורים אחרים אינן בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של מבחני הרגישות המוצגים.

ליום 31 בדצמבר 2022
השפעה על יחס כושר פירעון
כלכלי (באחוזים)

(18%)	ירידה בריבית של 50 נקודות בסיס בריבית חסרת הסיכון
(11%)	ירידה של 25% בערכם של נכסים הוניים
(14%)	עלייה של 5% בשיעור התחלואה
(20%)	ירידה של 5% בשיעורי התמותה

באופן כללי, בחישוב הרגישויות בוצע חישוב מחדש של הנכסים וההתחייבויות הרגשים לשינויים לעיל. כמו כן, נלקחו בחשבון ההשפעות הרלוונטיות על דרישות ההון.

יצוין כי מבחני הרגישות בוצעו על המאזן הכלכלי.

בחישוב הרגישות לירידה בריבית, נבנה עקום ריבית חסר סיכון לאחר ירידה של 50 נקודות בסיס עד ל- Last Liquid Point (LLP) ב-10 שנים ולאחריו אקסטרפולציה סמית-ווילסון, כאשר ה- (UFR) Ultimate Forward Rate נשאר קבוע על 2.6%.

יצוין כי השפעת הרגישות על סכום הניכוי לא נלקחה בחשבון באף אחד ממבחני הרגישות לעיל. כמו כן, בחישוב הרגישויות לא נלקחו בחשבון צעדים אותם יכולה לנקוט ההנהלה בקרות התרחיש לצורך חיזוק ההון כגון גיוס הון רובד 2 נוסף וכו'.

סעיף 9 - מדיניות הון ומגבלות על חלוקת דיבידנד**סעיף 9א' - מדיניות הון**

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה בהיותה גוף מוסדי, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

בעקבות פרסום חוזר הסולבנסי החדש, בחן דירקטוריון החברה את מדיניות ההון של החברה (ראה דיווח מיידי מיום 26 במאי 2021). בהתאם לכך, ביום 26 במאי 2021 קבע דירקטוריון החברה מדיניות הון אשר על פיה החברה תשאף לפעול ביחס כושר פירעון בטווח של 155% - 175%. בנוסף, קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מינימלי של 140%. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום 2032. יחס כושר הפירעון של החברה, ללא התחשבות בהוראות המעבר, יבנה בהדרגה בהתאם ליעדים אלו עד לתום 2032, בהתאם לתכנית ההון של החברה.

נכון לדצמבר 2022, לאור מכלול ההתפתחויות המשמעותיות המפורטות לעיל במהלך 2022, אשר חלו במשנתנו שוק, הנחות דמוגרפיות וכן החלטות רגולטוריות, חלה שחיקה ביחס כושר הפירעון של החברה ביחס למדיניות שהגדיר הדירקטוריון. יחס כושר הפירעון, לאחר הוראות מעבר, עמד על 143%, במיצוי הון רובד 2 ולפני פדיון מוקדם, והנו גבוה מהיעד המינימלי אשר קבע הדירקטוריון. החברה פועלת לחיזוק ההון בין היתר באמצעות גיוס הון רובד 2 עד למיצוי מקסימאלי בהתאם למגבלה הרגולטורית.

סעיף 9ב' - מגבלות על חלוקת דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

נכון לדצמבר 2022, החברה אינה עומדת בתנאים הנדרשים לצורך חלוקת דיבידנד. להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר:

נתונים ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022	
מבוקר	מבוקר	
אלפי ש"ח		
13,006,039	11,940,424	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 6*
15,001,901	14,997,703	הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה סעיף 6
(1,995,862)	(3,057,279)	עודף (גירעון)
87%	80%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

13,006,039	11,940,424	הון עצמי
600,000	³ (1,895,383)	גיוס (פדיון) מכשירי הון
(99,605)	804,729	(חריגה ממגבלות כמותיות) / ביטול חריגה ממגבלות כמותיות
13,506,434	10,849,770	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
(1,495,467)	(4,147,933)	עודף (גירעון)
90%	72%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

גירעון ההון לאחר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון ביחס ליעד הדירקטוריון:

-	-	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי שקבע הדירקטוריון**
-	-	עודף / (חוסר) הון ביחס ליעד**

* סכום זה אינו כולל הפחתה של 35% מהפרש מקורי בחברה מנהלת בסך כ- 64 מיליוני ש"ח בדצמבר 2022.
** לעניין יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי שקבע הדירקטוריון ראה סעיף 9א' לעיל.

שינויים עיקריים לעומת 31 בדצמבר 2021

כאמור, מצב ההון של החברה ליום 31 בדצמבר 2022 הושפע לחיוב מעליית הריבית. השפעה זו קוזזה ע"י ירידה בתשואות וכן עדכון לוחות התמורה והנחות דמוגרפיות אחרות כמפורט לעיל, אשר הרעו משמעותית את מצב ההון. בנוסף, אי יישום פעולת הנהלה בחישוב ליום 31 בדצמבר 2022 אשר נכללה בחישוב יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2021, השפיע מהותית לרעה על מצב ההון, כאמור לעיל.

³ הפדיון המוקדם (של אגרות חוב סדרה ג' וסדרה ד') בוצע ביום 31 במרס 2023

30 במאי 2023

מיכל גור כגן
מנהלת הסיכונים

רונן אגסי
מנכ"ל

כרמי גילון
דירקטור⁴

תאריך אישור הדוח

⁴ דירקטוריון החברה הסמיך ביום 30 במאי 2023 את מר כרמי גילון לחתום על דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי.